

Patiënteninformatie

Sonde via de buik

urologie
kempen

az turnhout

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding.....	3
De urinewegen.....	3
De nieren.....	3
De urineleiders (ureters).....	4
De blaas	4
De plasbuis (urethra).....	4
Wat is een suprapubische sonde?	4
Waarom krijgt u een suprapubische sonde?.....	5
Hoe wordt een suprapubische sonde geplaatst?	5
Vorbereiding op de ingreep	5
Verloop van de ingreep.....	6
Nazorg	6
Hygiëne bij een suprapubische sonde	6
Opvangsystemen voor urine	7
Enkele bijkomende tips	7
Blaastraining	8
Complicaties	9
Bloed in de urine	9
Problemen met de sonde	9
Neem bij de onderstaande verschijnselen direct contact op met het ziekenhuis of de huisarts.....	9
Dagboek suprapubische sonde	10
Tot slot	11
Wie contacteren bij vragen of problemen?	11

Meer info over de dienst Urologie Kempen op <https://urologiekempen.be/>

Ziekenhuisnetwerk Kempen (ZNK) is een nauwe samenwerking tussen AZ Turnhout, AZ Herentals, H. Hartziekenhuis Mol en Ziekenhuis Geel. Onze ziekenhuizen bundelen de krachten en we stemmen expertise op elkaar af. Zo kunnen onze patiënten genieten van gespecialiseerde, kwalitatieve en betaalbare zorg dicht bij huis.

**ziekenhuisnetwerk
kempen** >>>

Inleiding

In deze brochure vindt u meer informatie over het plaatsen van een suprapubische sonde. U leest hierin meer over de ingreep zelf, de verzorging in het ziekenhuis, aandachtspunten en richtlijnen voor thuis. Het is onmogelijk om in deze brochure alle details voor elke situatie te beschrijven. Aarzel daarom niet om zo nodig bijkomende vragen te stellen aan uw uroloog of verpleegkundige.

Algemene informatie over administratie, wat u moet meebrengen, uw verblijf in het ziekenhuis, ontslagprocedure, niet-medische begeleiding, accommodatie, enzovoort vindt u op de websites van de desbetreffende ziekenhuizen.

- voor Ziekenhuis Geel: www.ziekenhuisgeel.be
- voor AZ Herentals: www.azherentals.be
- voor Heilig Hartziekenhuis Mol: www.azmol.be
- voor AZ Turnhout: www.azturnhout.be

De urinewegen

Het overtollige voedsel en vocht in ons lichaam wordt verwijderd in de vorm van stoelgang en urine. We geven hier een kort overzicht van de organen die een belangrijke rol spelen bij de urinevorming.

De nieren

De nieren zijn twee boonvormige organen, gelegen aan de rugzijde hoog in de buikholte. Ze verwijderen schadelijke afvalstoffen uit het bloed en laten overtollig water en zouten uit het lichaam verdwijnen.

Die afvalstoffen en het overtollige water vormen samen de urine.

De urineleiders (ureters)

Vanuit de nieren gaat de urine via twee fijne buisjes, de urineleiders of ureters, naar de blaas.

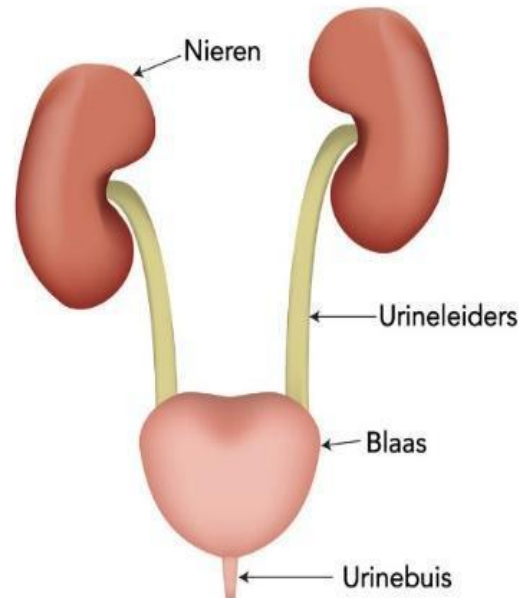
De blaas

De blaas werkt als een reservoir voor urine. In lege toestand is de blaas een afgeplat orgaan achter het schaambeen. In sterk gevulde toestand kan de blaas tot aan de navel reiken.

De plasbuis (urethra)

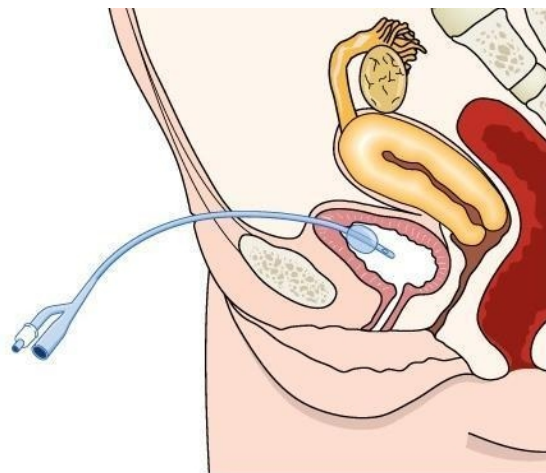
De plasbuis of urethra brengt de urine van de blaas naar buiten. Bij de vrouw ligt de plasbuis vlak voor de vagina, bij de man loopt ze door de penis.

De urinewegen

Wat is een suprapubische sonde?

Een suprapubische sonde is een dun buisje dat we doorheen de buikwand tot in de blaas brengen. Hierdoor kan urine afvloeien. Om de sonde ter plaatse te houden, wordt er een ballon opgeblazen in de blaas met 5 -10 ml water. Aan het uiteinde van de sonde bevestigen we ofwel een zakje om de urine in op te vangen ofwel een kraantje om de blaas te ledigen.

Waarom krijgt u een suprapubische sonde?

De meest voorkomende redenen om dergelijke sonde te plaatsen zijn:

- Urineretentie: u kunt niet of onvoldoende op een natuurlijke wijze de blaas goed leeg plassen.
- Incontinentie: u heeft last van ongewild urineverlies.

Hoe wordt een suprapubische sonde geplaatst?

Vorbereiding op de ingreep

Eten en drinken

Het inbrengen van de sonde gebeurt meestal onder plaatselijke verdoving. U hoeft niet nuchter te zijn; u mag van tevoren gewoon eten en drinken.

Bloedverdunnende medicijnen

Als u bloedverdunnende middelen gebruikt (bijvoorbeeld Asaflow®, Clopidogrel®, Marcoumar®,...), dient u deze medicatie mogelijk een aantal dagen voor de ingreep te stoppen. De behandelende arts bespreekt dit met u.

Veel drinken

Voor de ingreep moet u goed drinken. Zorg ervoor dat u vlak voor de ingreep het gevoel heeft dat uw blaas vol is.

Als u op dit moment een sonde via de plasbuis heeft, dan hoeft u niet extra te drinken voor de ingreep. We vullen de blaas dan door water via de sonde in de blaas te laten lopen. Na het inbrengen van de suprapubische sonde, verwijderen we de sonde in de plasbuis.

Autorijden

Autorijden direct na de ingreep raden wij af. Wij adviseren u om iemand mee te nemen die u weer naar huis kan begeleiden na de ingreep.

Verloop van de ingreep

Met behulp van een echo kijken we of uw blaas goed gevuld is. Dit is belangrijk omdat een groter doelwit het plaatsen van de sonde eenvoudiger en veiliger maakt, en de dunne darmen dan uit de weg geduwd worden.

Nadat uw onderbuik ontsmet is, krijgt u een plaatselijke verdoving door middel van een injectie. Vervolgens maakt de uroloog een klein sneetje in de verdoofde huid. Met een dikkere holle naald wordt de blaas aangeprikt. Dit kan een vervelend en drukkend gevoel of plasdrang geven. Doorheen deze holle naald schuift de uroloog de sonde naar binnen, waarna de naald verwijderd wordt.

Aan het uiteinde van de sonde zit een ballon. Om te voorkomen dat de sonde uit de blaas valt, vult de uroloog deze ballon met steriel water. Aan het andere uiteinde van de sonde wordt de opvangzak aangesloten.

Op de insteekopening komt een verband gedurende 24 uur.

Nadat de suprapubische sonde is geplaatst, verwijdt de uroloog de eventuele sonde via de plasbuis.

De ingreep duurt ongeveer 15 minuten.

Nazorg

Hygiëne bij een suprapubische sonde

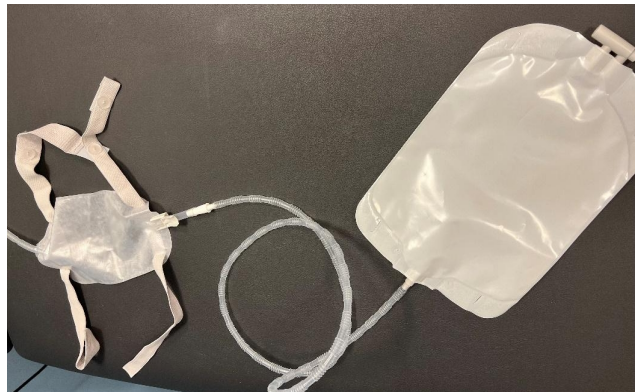
Thuis wisselt u het verband best 2 tot 3 keer tijdens de eerste week na de plaatsing. Een reiniging van de insteekopening is voldoende.

Wanneer er pus uit de insteekopening komt, moet u de insteekopening ontsmetten.

U mag met een suprapubische sonde dagelijks onder de douche.

Opvangsystemen voor urine

- De beenzak (links op foto): een opvangzak die u op het bovenbeen of onderbeen kan bevestigen. Een beenzakje maakt u best om de 4 uur leeg of wanneer het zakje voor 2/3e gevuld is.

- De nachtzak (rechts op foto): 's nachts koppelt u een nachtzak aan. Deze heeft een groter volume waardoor u 's nachts niet hoeft op te staan. Ontsmet het connectiestuk van de nachtopvangzak voor en na gebruik met een ontsmettingsmiddel op basis van alcohol. Gebruik de beschermdop van het connectiestuk tijdens het bewaren van de nachtopvangzak. Voor het slapengaan verbindt u het uiteinde van de beenzak met de nachtzak, zodat u 's nachts niet moet opstaan om de beenzak leeg te maken. Let er goed op dat u het kraantje van de beenzak opent en het kraantje van de nachtzak sluit.

U vervangt best om de 7 dagen de urinezakken voor een nieuw exemplaar. U mag de urinezakken na het afkoppelen uitspoelen met water.

Enkele bijkomende tips

- Ledig en reinig beenzakje of nachtzak na elk gebruik.
 - Laat de urine in het toilet lopen.
 - Spoel eventueel de zak met koud kraantjeswater en laat de zak leeglopen.
- Zorg dat de slangen van de opvangzak niet afgekneld zijn.
- Oefen nooit trekkracht uit op de sonde.
- Zorg altijd voor een gesloten systeem. Maak de sonde dus zo weinig mogelijk los van de opvangzak om besmetting te vermijden.
- Houd de opvangzak steeds lager dan de blaas.
- Leg de opvangzak niet op de grond.

Blaastraining

In sommige gevallen plaatsen we een suprapubische sonde om daarna beter te kunnen opvolgen wat het aandeel is dat u spontaan geplast heeft en wat het aandeel is dat achterblijft in de blaas.

Gedurende de eerste twee dagen na de plaatsing van een suprapubische sonde laat u deze in continue afloop in een beenzak/nachtzak. Hierna mag u de zakken ook afkoppelen en kan u met het flip-flo kraantje werken.

Hiermee kunt u overdag de sonde afsluiten zodat u geen beenzakje hoeft te gebruiken. U gaat dan regelmatig naar het toilet: zeker om de 3 tot 4 uur. De bedoeling is dat u dan eerst probeert spontaan te plassen om daarna het resterende blaasvolume via het kraantje te laten leeglopen. Dit noemen we blaastraining. Noteer deze gegevens in een plasdagboek (door te plassen in een maatbeker). Dit dagboek brengt u mee bij uw volgende afspraak met de uroloog. Aan de hand hiervan kan uw arts beslissen of we de suprapubische sonde kunnen verwijderen.

- Spontane blaaslozing: volume dat u zelf plast via de natuurlijke weg.
- Residu: volume dat u na het plassen laat weglopen door het flip-flo kraantje open te zetten

Complicaties

Bloed in de urine

Bij het aanprikken van de suprapubische sonde kan een bloedvaatje geraakt worden. Hierdoor kan er bloed in de urine voorkomen, soms met stolsels. Door veel te drinken wordt de urine vaak weer helder. In een enkel geval is het nodig om de blaas via de sonde te spoelen.

Problemen met de sonde

Na het plaatsen van de suprapubische sonde kunnen de volgende problemen voorkomen:

- Lekkage van de sonde, bijvoorbeeld door een knik in de sonde of door blaaskrampen.
- Verstopping van de sonde. Als de sonde verstopt zit, moet ze gespoeld worden. Als de sonde dan nog niet doorgankelijk is, moet ze verwisseld worden.
- Uitvallen van de sonde. Als de sonde uit de blaas is gevallen, dient er zo snel mogelijk een nieuwe sonde ingebracht te worden.

Neem bij de onderstaande verschijnselen direct contact op met het ziekenhuis of de huisarts

- u heeft koorts (boven de 38,5 °C);
- u heeft aanhoudende pijn;
- u heeft geen urinelozing gedurende 2 á 3 uur. Ga eerst na of er geen knik in de slang zit, of u genoeg gedronken heeft en of de sondezak niet te hoog hangt;
- de sonde zit verstopt;
- er is sprake van blijvende lekkage langs de sonde;
- de urine is plotseling erg bloederig met stolsels;
- de sonde is uitgevallen.

Dagboek suprapubische sonde

Naam:

Datum	Tijdstip	Hoeveel ml heeft u spontaan geplast? <i>(elke plas apart meten met een maatbeker)</i>	Hoeveel ml bleef er achter in de blaas via het flip flo kraantje? <i>(meten met een maatbeker)</i>

Tot slot

Hebt u na het lezen van deze brochure nog vragen of opmerkingen, dan kunt u terecht bij uw behandelend arts of de verpleegkundigen. Wij hopen van harte dat deze brochure u wegwijs heeft gemaakt. Uiteraard wensen wij u een aangenaam verblijf in ons ziekenhuis, een goede thuiskomst en een spoedig herstel.

Wie contacteren bij vragen of problemen?

Deze brochure werd voor u opgemaakt door de dienst Urologie Kempen waarvan de urologen werkzaam zijn op volgende campussen:

Polikliniek Urologie in Turnhout

Campus Sint-Elisabeth
Rubensstraat 166
2300 Turnhout
Route B58

☎ 014 40 62 85

Campus Sint-Jozef
Steenweg op Merksplas 44
2300 Turnhout
Route D25

☎ 014 44 44 35

Polikliniek Urologie in Geel

Ziekenhuis Geel
J.-B. Stessensstraat 2
2440 Geel

☎ 014 57 70 21

Polikliniek Urologie in Herentals

AZ Herentals
Nederrij 133
2200 Herentals
Consultatieblok 2e verdieping via rode lijn

☎ 014 24 65 00

Polikliniek Urologie in Mol

Heilig Hartziekenhuis Mol
Gasthuisstraat 1
2400 Mol
Consultatieblok 2e verdieping, oranje route

☎ 014 71 20 53

AZ Turnhout vzw

www.azturnhout.be
info@azturnhout.be
014 40 60 11

Blijf op de hoogte via www.facebook.com/azturnhout

Campus Sint-Jozef

Steenweg op Merksplas 44
2300 Turnhout

Campus Sint-Elisabeth

Rubensstraat 166
2300 Turnhout

V.U. : Jo Leysen • gedelegeerd bestuurder AZ Turnhout vzw (vertegenwoordiger Eleyas bv)
Steenweg op Merksplas 44 • 2300 Turnhout